

Gimnazija Bežigrad
Peričeva 4
1000 Ljubljana

2. vaja

Kartiranje naselja

Cilji vaje:

- ⇒ ugotoviti katere funkcije prevladujejo v tem delu mesta
- ⇒ primerjati funkcije pritličij in celih stavb
- ⇒ kakšna je povezava med urejenostjo stavb glede na njihovo funkcijo

Potek vaje

Navodila za izvedbo vaje smo dobili že 16.9.2003, en teden pred tem, ko bi mogli uradno dobiti navodila. Takrat smo se še razporedili v pare in vsak par je dobil svoj del Ljubjanske ulice ali ceste, ki jo mora kartirati. V določeni ulici smo morali določiti tip stavbe, njeno starost, nadstropnost ter seveda funkcijo, ki jo ima ta stavba. Dobili smo še načrt mesta v merilu 1:5000 in morali smo si povečati našo ulico, da smo lahko vpisovali in obarvali karto. S Tijano sva dobila isti del ulice, ki jo morava kartirati, dobila sva pa Miklošičevo cesto od Trdinove ulice pa do Trga OF.

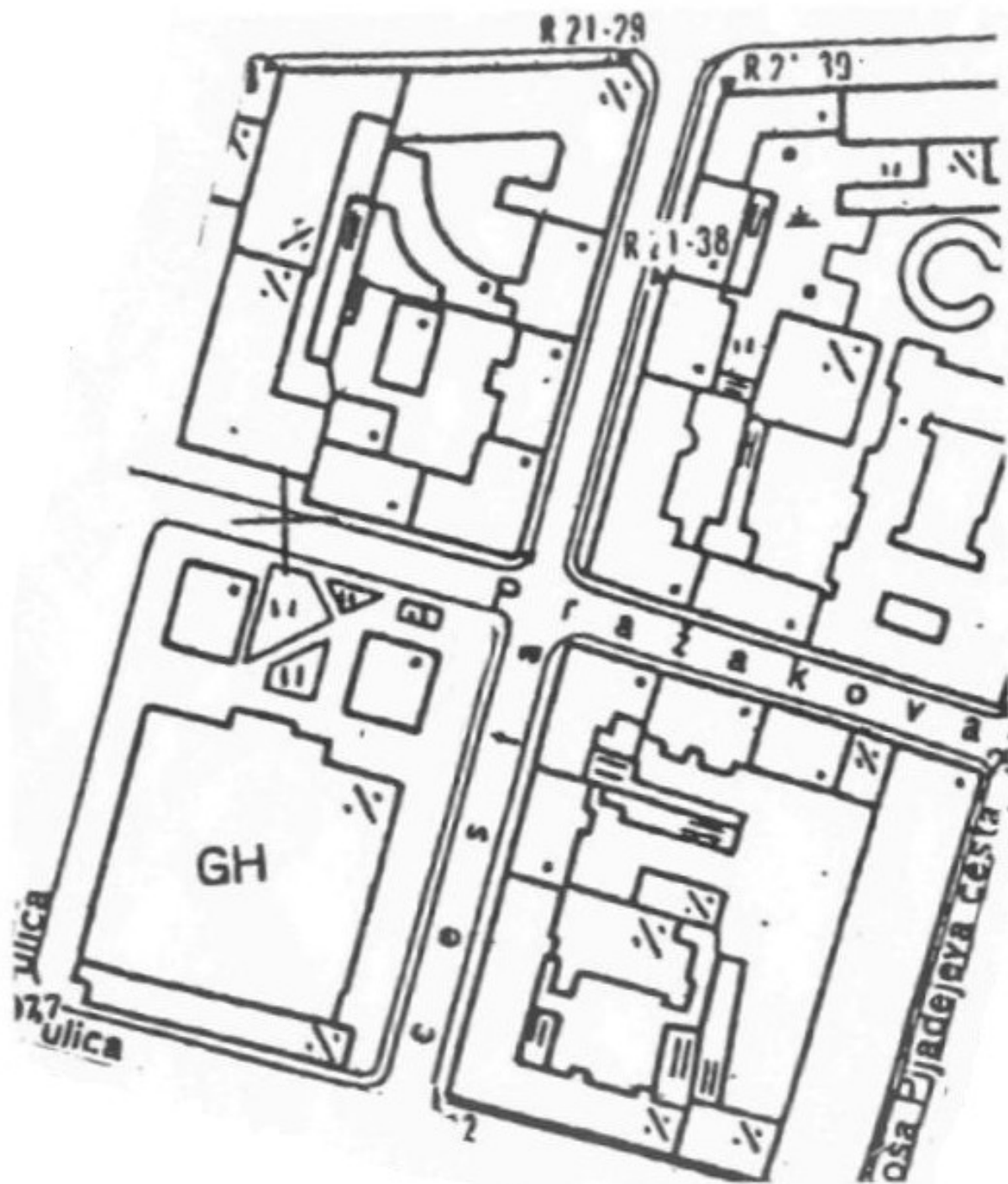
Dne 25.10.2003, ko je bilo toplo in je bilo vreme nalašč za kartiranje, pa še zadnji dve uri šole sta nam odpadli, sva se z Tijano odpravila kartirat. Delo sva opravila hitro, začela sva pa na severnem delu Miklošičeve ceste in končala na jugu.

Rezultati kartiranja

Kot sem že omenil smo morali določiti tip stavbe, njeno starost, nadstropnost, ter njeno funkcijo. Za to smo rabili 4 karte, katere smo pobarvali z ustreznimi barvami glede na legendo, ki smo jo dobili ob deljenju navodil za izvedbo vaje. Dodal sem še karto 5, kjer so prikazane hišne številke posameznih hiš na Miklošičevi cesti.

- ⇒ Karta 1: Tip stavb
- ⇒ Karta 2: Starost stavb
- ⇒ Karta 3: Nadstropnost stavb
- ⇒ Karta 4: Funkcije
- +
- ⇒ Karta 5: Hišne številke

Karta 1: Tip stavb

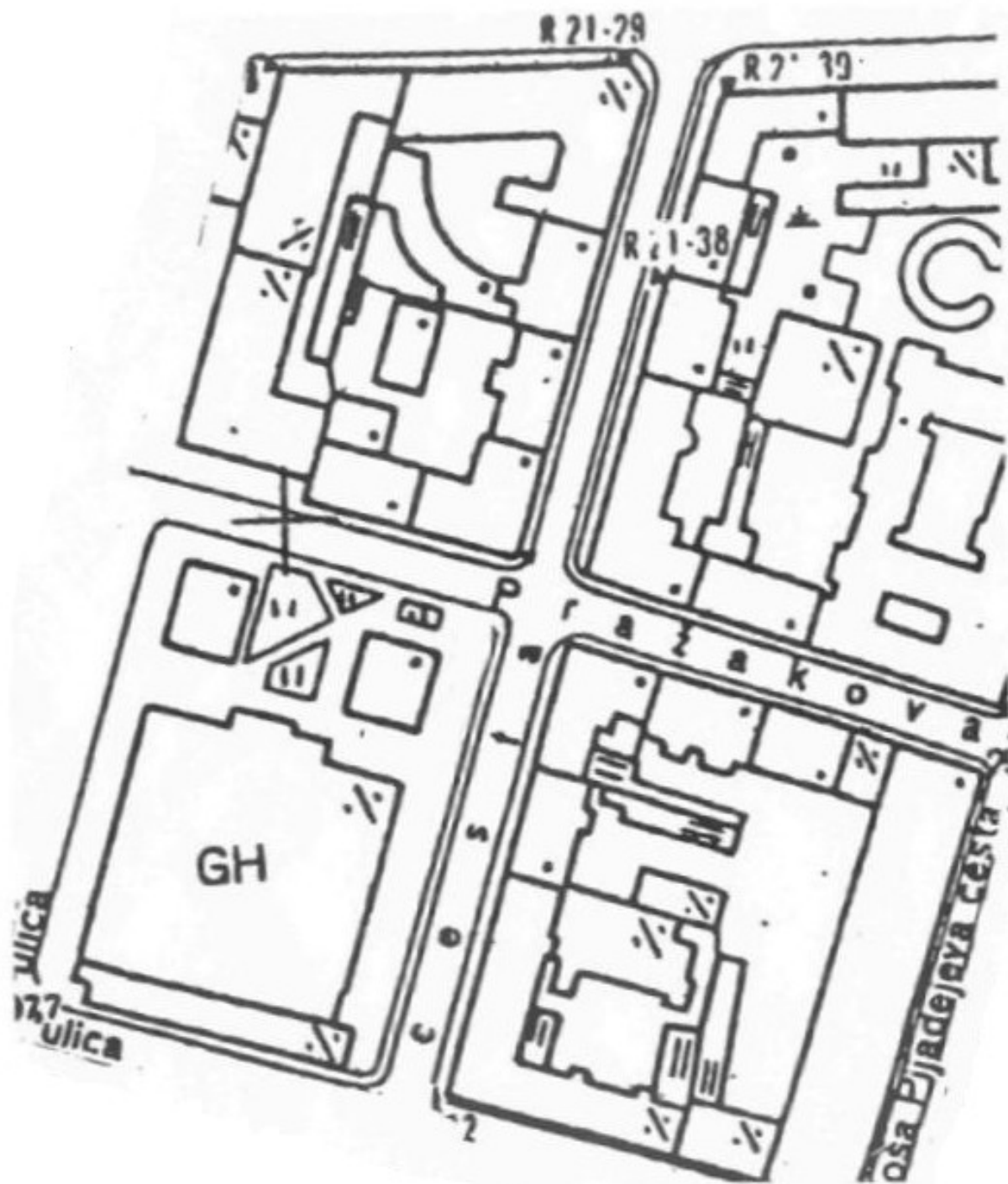

Merilo 1:1400

Karta 1: Tip stavb

barva	šifra	legenda	opis
svetlo zelena	A	A	stara kmečka hiša
temno rdeča	B	B	hiša srednjeveškega jedra
temno modra	C	C	stara več-stanovanjska hiša
svetlo modra	D	D	stara eno- ali dvo-družinska hiša
temno vijolična	F	F	stara vila
temno zelena	E	E	stara delavska eno-družinska hiša
rumena	G	G	novejša eno- ali dvo-družinska hiša ali vila
oranžna	H	H	vrstna hiša
svetlo rdeča	I	I	blok, stolpič
črna	J	J	nestanovanjska poslopja
bela	K	K	drugo:

Karta 2: Starost stavb

Merilo 1:1400

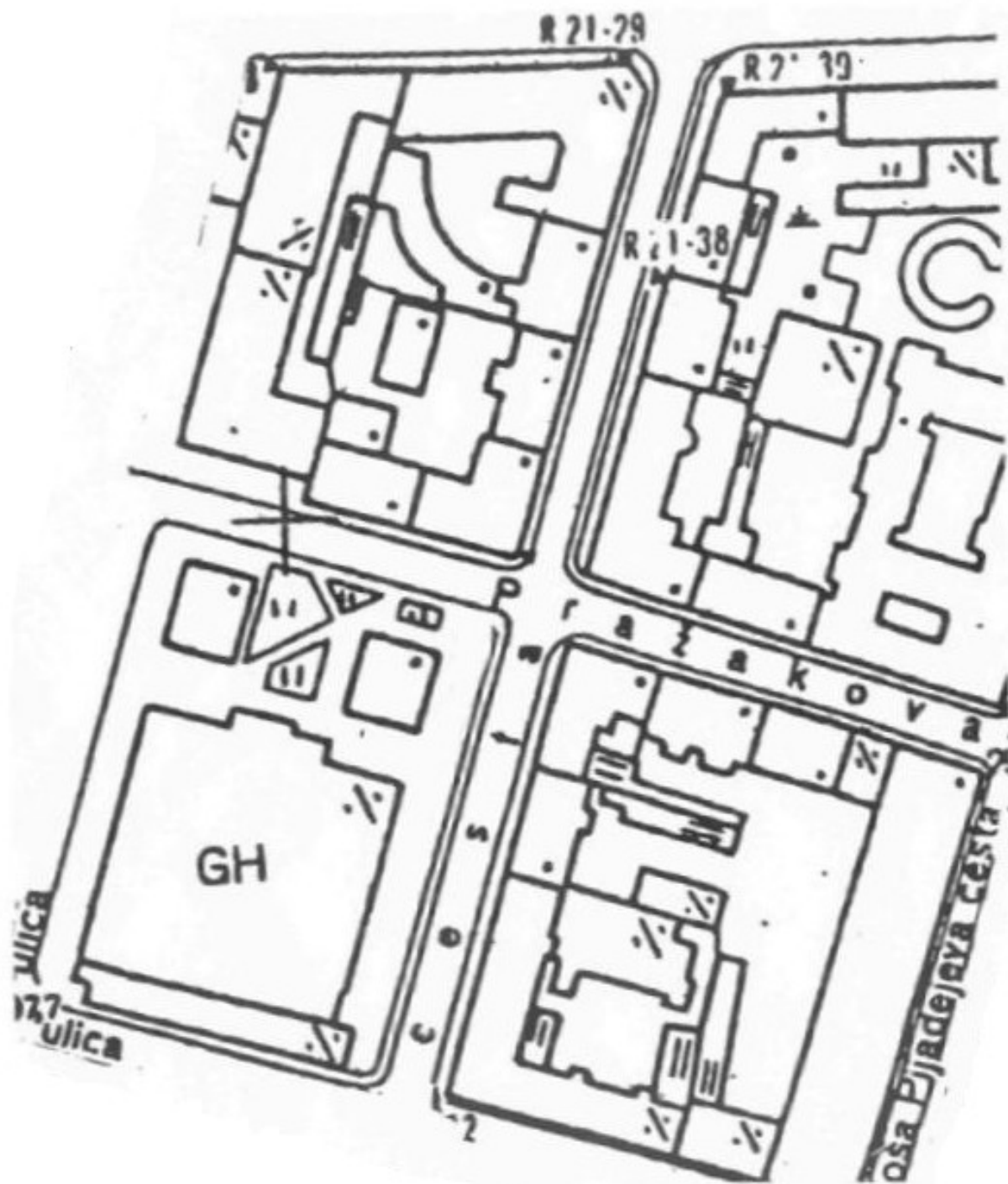
Karta 2: Starost stavb

barva	šifra
temno modra	a
temno zelena	b
temno rdeča	c
svetlo rdeča	d
oranžna	e
rumena	f

legenda
a
b
c
d
e
f

opis
do 1900
1901 - 1945
1946 - 1960
1961 - 1975
1976 - 1990
po 1990

Karta 3: Nadstropnost stavb

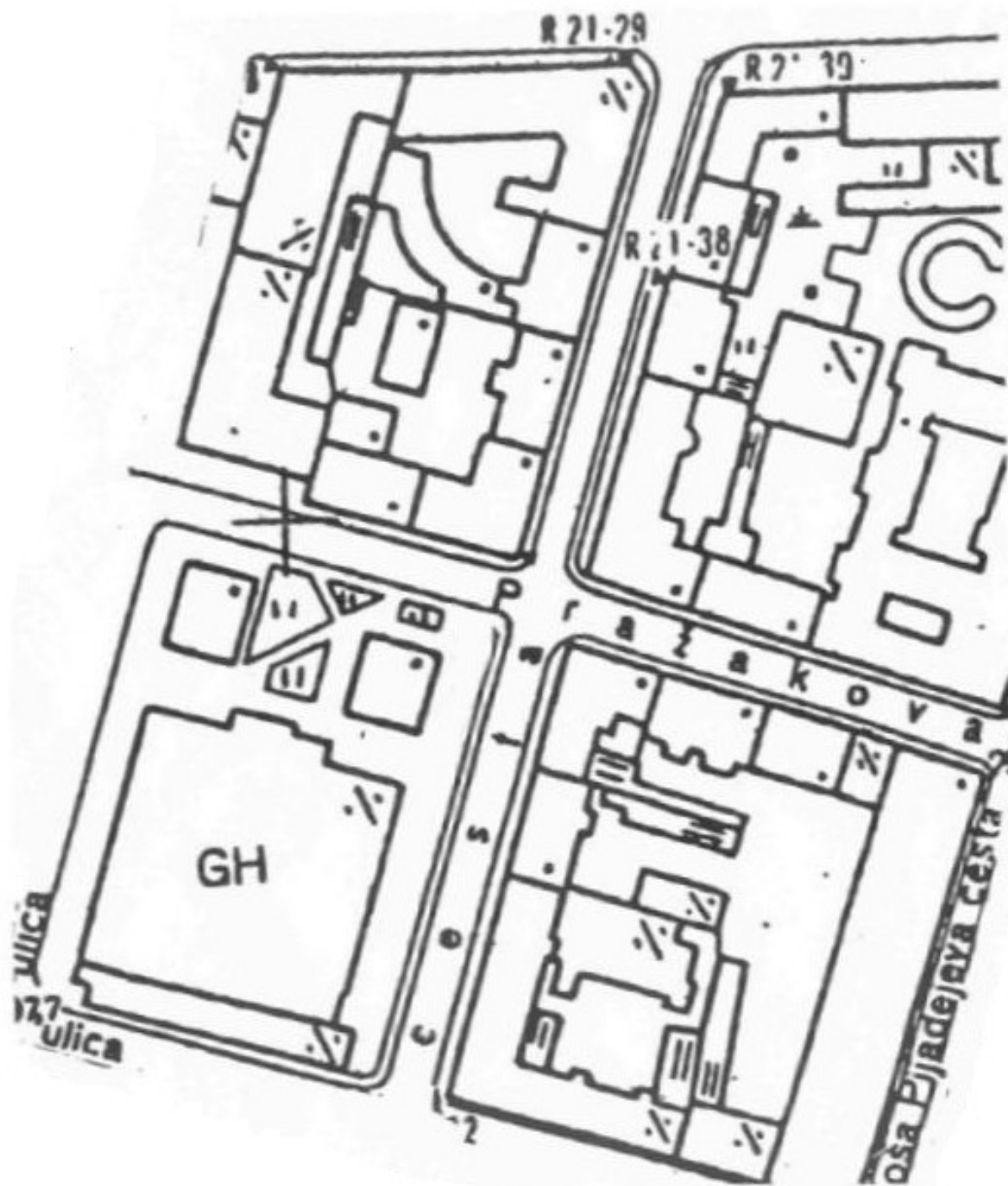
Merilo 1:1400

Karta 3: Nadstropnost stavb

barva	šifra	legenda	opis
bela	0	0	prtiličje
rumena	1	1	1 - nadstropne
oranžna	2	2	2 - nadstropne
svetlo rdeča	3	3	3 - nadstropne
temno rdeča	4	4	4 - nadstropne
temno zelena	5	5	5 in več - nadstropne

Karta 4: Funkcije

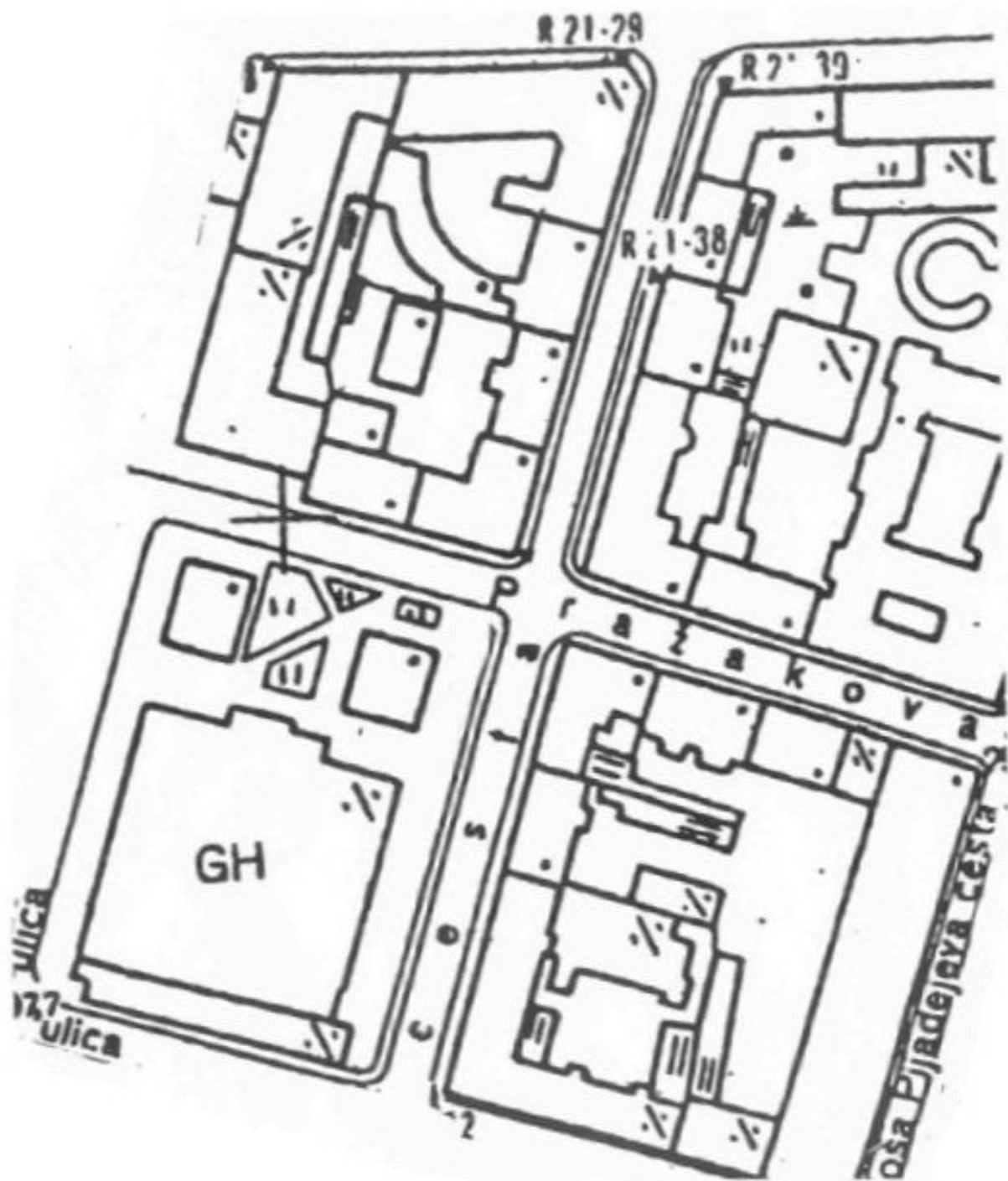

Merilo 1:1400

Karta 4: Funkcije

barva	šifra	legenda	opis
rumena	kt1	tk1	trgovine za dnevno (kratkoročno) oskrbo
rumena	kt2	tk2	pekarna
rumena	kt3	tk3	mesnica
rumena	kt4	tk4	sadje in zelenjava
rumena	kt5	tk5	trifika
rumena	kt6	tk6	trgovina z živili (manjša, z mešanim blagom,...)
oranžna	st1	st1	samopostrežna trgovina (večja)
oranžna	st2	st2	trgovine srednje- in dolgoročno oskrbo
oranžna	st3	st3	s tekstilom, usnjem, obutvijo
oranžna	st4	st4	s kozmetiko
oranžna	st5	st5	za šport in rekreacijo
oranžna	st6	st6	s tehničnim blagom (električni aparati, ...)
oranžna	st7	st7	s stanovanjsko opremo (pohištvo, barve, laki)
oranžna	st8	st8	avto-trgovine
oranžna	st9	st9	lekarne (in medicinski pripomočki)
oranžna	st10	st10	cvetličarne
oranžna	st11	st11	papirnica in knjigarne
oranžna	st12	st12	z reprodukcijskim materialom (gradbeni in kmetijski repromaterial)
oranžna	st13	st13	s specialnimi predmeti (fotomaterial, plošče, računalniki, spominki, okrasni predm., nakit,...)
oranžna	st14	st14	bencinska črpalka
svetlo rdeča	sd1	sd1	trgovske hiše
svetlo rdeča	sd2	sd2	drugo:
svetlo rdeča	sd3	sd3	storitvene (uslužnostne) dejavnosti
svetlo rdeča	sd4	sd4	za osebno nego (frizer, kozmetični salon,...)
svetlo rdeča	sd5	sd5	za izdelavo in popravilo osebnih predmetov (krojač, čevljar, urar,...)
svetlo rdeča	sd6	sd6	za popravilo različni predmetov - servis
svetlo rdeča	sd7	sd7	kemična čistilnica
svetlo rdeča	sd8	sd8	fotokopirnica
svetlo rdeča	sd9	sd9	turistična poslovalnica
svetlo modra	g1	g1	menjalnica
svetlo modra	g2	g2	poslovni prostori različnih usluž. dejavnosti
svetlo modra	g3	g3	drugo:
svetlo modra	g4	g4	gostinski in turistični obrati
svetlo modra	g5	g5	slastičarna, ...
temno modra	j1	j1	bife, ...
temno modra	j2	j2	gostilna s hrano
temno modra	j3	j3	gostišče s prenočišči
temno modra	j4	j4	hotel, ...
temno modra	j5	j5	javni zavodi, uprava
temno modra	j6	j6	pošta
temno modra	j7	j7	banka
temno rjava	pro	po	zavarovalnica
svetlo rjava	pp	pp	šolstvo, VVZ
črna	ind	ind	zdravstvo
svetlo zelena	s	s	kulturne institucije
			javna uprava
			drugo
			proizvodni obrtniki
			poslovni prostori neproizvodnih dejavnosti (advokati, svobodni poklici, pisarne,...)
			industrija in skladišča
			stanovanja

Karta 5: Hišne številke

Komentar rezultatov in vaje

Kot sem že povedal, sva s Tijano kartirala Miklošičevo cesto od Trga OF do Trdinove ulice. Ta del Miklošičeve ni preveč dolg, je pa zelo raznolik. Gotovo zato, ker je že nekoliko bolj oddaljen od starega mestnega jedra, kjer so si hiše podobne med seboj in tudi rezultati kartiranja starega mestnega jedra ne kažejo raznolikosti stavb.

Najprej bi pa omenil, da se ta načrt, iz leta 1983 se mi zdi, ne sklada več z realno podobo. Kot sva na samem kraju ugotovila, stavbe med hišno številko 11 in 13 ni več. Ta stavba naj bi po zemljevidu bila direktno ob cesti in je pravokotne oblike, daljša stranica naj bi bila vzporedna s Miklošičevo cesto. Za to stavbo naj bi bila stavba kvadratne oblike, blok, ki pa stoji še danes, a ne spada več pod Miklošičevo cesto. Vendar pa te stavbe med blokom in Miklošičevo cesto ni več, zato sva jo izbrisala iz povečanega zemljevida, na originalnem zemljevidu pa je označena, je pobarvana s črno barvo.

V tem delu od tipov stavb najdemo le stare večstanovanjske hiše in nestanovanjske stavbe. Drugih tipov stavb v tem delu sploh ni pričakovati, saj za razne enodružinske hiše, bloke in vile enostavno ni prostora. Ob tako pomembni cesti se hiše trdno držijo druga druge, saj je zasedenost prostora zelo pomembna. To tudi kaže na bližino starega jedra, za katerega je pa značilno, da so hiše tesno druga ob drugi.

Velika raznolikost stavb se kaže tudi v njihovi starosti. Poudaril bi, da je bilo starost zelo težko ocenjevati, saj so bile nekatere hiše obnovljene in preurejene v modernejšem slogu, je bilo pa nekaj takih, pri katerih se je lepo videlo, da so stare. To se je razpoznalo po najrazličnejših starinskih fasadnih okraskih in podobnih stvaritvah na fasadi hiše. V tem delu Miklošičeve najdemo tako stavbe iz prve polovice prejšnjega stoletja, kot novejše stvaritve komunističnega režima. Ena izmed starejših nosi številko 19, na njej pa je lepo vidna fasada polna najrazličnejših okraskov. Kot stvaritev komunističnega režima pa lahko največjo stavbo, ki kar izstopa. Izgleda zelo ceneno, brez okraskov, takrat pa se je gradilo največ takšne stavbe.

Ker je v tem delu, kot sem že omenil, da je prostor v tem delu zelo pomemben, so tudi stavbe visoke in posledično vse večnadstropne. Največ je 3 - in 4 - nadstropnih, najdejo pa se tudi 2 - in 5 - nadstropne. Z gradnjo visokih stavb so zagotovili veliko število poslovnih prostorov in stanovanj na ugodni lokaciji. Gradnja veliko enonadstropnih in tudi dvonadstropnih stavb se na takšni lokaciji ne bi izplačala, saj bi bil izkoristek prostora majhen.

Kakor je značilno za stara mestna jedra tudi tukaj najdemo na majhnem prostoru ogromno število veliko najrazličnejših funkcij stavb. V skoraj vseh stavbah se uporablja nadstropja za stanovanja ali poslovne prostore, medtem ko so pritličja namenjena lokalom z različno ponudbo. Prevladujejo predvsem trgovine z srednje in dolgoročno oskrbo, saj veliko ljudi še vedno hodi po blago, ki ga prodajajo v takšnih trgovinah, v mesto. Drugih funkcij pa je pretežno malo in so v podobnem razmerju druga prot drugi. Mogoče od teh funkcij izstopajo le gostinski in turistični obrati, ki jih je vseh skupaj 6. Naj še omenim, da v tem delu ni nobene industrije, kar je glede na lego povsem logično.

Na koncu bi še povedal nekaj besed o vzdrževanosti stavb glede na njihovo funkcijo. Ker prevladujejo predvsem trgovine, ki tudi z svojo zunanostjo privabljajo kupce, so pritličja stavb še kar lepo urejena, vendar pa

se slika popolnoma spremeni, ko pogledaš navzgor. Približno polovica stavb ni preveč lepo vzdrževanih in bi bile potrebne obnove. Te stavbe so največkrat stanovanjske in stanovalci gotovo nimajo niti želje ter še manj denarja, da bi se lotili obnove zunanosti pa tudi notranosti stavb. Mestna občina pa tudi ne prispeva denarja za takšne investicije. Te stavbe zato načenja zob časa in počasi propadajo. Drugače je le z stavbami, v katerih se nahajajo velika pa tudi manjša uspešna podjetja, saj jim je gotovo pomemben izgled stavbe v kateri so, in posledično vlagajo v obnovo in vzdrževanje.

Še to bi povedal o vzdrževanju stavb. Ravno danes, oziroma včeraj, raje povem datum 7.10.2003, sem se sprehajal po miklošičevi in je bil pred eno stavbo ograjen del pločnika. Seveda se je dalo hoditi po pločniku, a to ni bilo pametno. Stavba nad njim je res izgledala v slabem stanju in gotovo se je del fasade odkrušil in padel na pločnik. Še dobro da ni bil nihče poškodovan. V tej stavbi tudi ni nobenih pomembnejših dejavnosti, ampak so v njej stanovanja. Mar je res treba, da le velika podjetja skrbijo za obnovo in vzdrževanje stavb? Gotovo se bo to zgodilo podobno dogajalo z drugimi stavbami, ki so v podobnem stanju. Ampak kmalu bo prepozno in nastajala bo vedno večja škoda pa tudi življenja pešcev bojo ogrožena? Bojo šele nesreče z poškodbami in umrlimi pomagale da se bojo stavbe začele obnavljat? Upam da ne.